

הרשות הארצית
למידה והערכה בחינוך

הערכת התוכנית "חוג לכל ילד"

ממצאים ראשוניים, תשע"ח

ד"ר דנה אביטל, יעקב ורצברגר, איהאב קדח, ד"ר טל רז

נובמבר 2019

רקע, שאלות ההערכה ושיטה

- "חוג לכל ילד" הנה תוכנית העשרה המיועדת לכלל תלמידי כיתות ד'-ה' המתגוררים במחוז הצפון, והיא חלק מתוכנית "חיזוק הצפון", המיועדת לצמצום פערים והרחבת ההזדמנויות של כל תלמידה ותלמיד להשתלב בעתיד במוסדות להשכלה גבוהה.
- התוכנית החלה לפעול באוקטובר 2017 והציעה לכל תלמיד בכיתה ד'-ה' להשתתף במהלך שנת הלימודים תשע"ח בחוג אחד לבחירתו לאחר שעות הלימודים (סך-הכול כ-33 מפגשים).
- עלות החוג למדינה הינה 1290 ש"ח, כשהתלמידים שגרים ברשויות הנמצאות באשכולות למ"ס 1-5 שילמו דמי רישום של 100 ש"ח בשנה ואילו התלמידים שגרים ברשויות הנמצאות באשכולות 6-10 שילמו דמי רישום של 200 ש"ח בשנה.
- מבחינה אופרציונלית, את החוגים הפעילה החברה למתנ"סים, שם גם התקיימו מרבית החוגים. ברשויות בהן אין מתנ"ס (כ-47 רשויות), או שהמקום במתנ"ס מוגבל, או בשל החלטת רשות, התקיימו החוגים באתרים שונים, לרבות בתי הספר.

מטרות התכנית ויעדיה

- העצמת התלמידים ושינוי בתפיסת העצמי, לצד שינוי התנהגות, מודעות וצמצום פערים בכל הקשור לתרבות פנאי והעשרה, הן בקרב התלמידים והן בקרב הוריהם

- קירוב לבבות בין תלמידים יהודים לערבים

- בסיס למדיניות והרחבת התוכנית לכל הארץ

- השתתפות של לפחות 60% ממאגר התלמידים הפוטנציאלי, העומד על כ- 51,000 תלמידים

- התלמידים והוריהם ידווחו על שביעות רצון גבוהה מאיכות החוגים ושילובם בפעילות חברתית

- שינוי תפיסות והתנהגות בקרב התלמידים (והוריהם) שהשתתפו בחוגים

מדדי הצלחה

שאלות ההערכה המרכזיות

- כיצד מיושמת התכנית?
- מהי שביעות הרצון מהתוכנית של תלמידים, הורים ומדריכים?
- מהי תרומתה הנתפסת של התכנית עבור התלמידים, ההורים והמדריכים?
- מהן הסיבות לאי הצטרפות של תלמידים לחוגים?
- ליווי ופיקוח על התכנית
- ✓ התשובות לשאלות יבחנו בהשוואה למדגם ארצי ומגזרים לפי רקע חברתי-כלכלי

שיטה

- נבנה מערך מחקר משולב הכולל שיטות מחקר איכותניות וכמותיות

- שיטות האיסוף האיכותניות מאפשרות:

- ✓ הערכת מדדים סובייקטיביים

- ✓ למידה מתוך תיאורי מקרה

- ✓ איתור ועיבוד היבטים מקדמים ומעכבים בהתנהלות התוכנית וכו'

- שיטות המחקר הכמותיות מאפשרות:

- ✓ לקבל תמונת מצב סטטיסטית מייצגת

- ✓ להכליל את הממצאים על כלל האוכלוסייה הרלוונטית

- הממצאים יוצגו בהשוואה ל:

- ✓ תלמידי הצפון שאינם משתתפים בתוכנית (מי בחוג פרטי ומי כלל לא)

- ✓ תלמידי שאר הארץ (ללא מחוז צפון) המשתתפים בחוגים ושאינם משתתפים בחוגים

הערכה איכותנית

• ההערכה האיכותנית בוצעה במחוז צפון בלבד:

- ✓ **ראיונות עומק** מובנים למחצה בקרב מדגם של מדריכי החוגים, הרכזים הבית-ספריים, הרכזים הקהילתיים (רשותיים) ורכזי האשכולות
- ✓ **קבוצות מיקוד** עם תלמידים
- ✓ **תצפיות** על המדריך והתלמידים במהלך החוג

הערכה איכותנית

- מספר הראיונות וקבוצות המיקוד שבוצעו

סה"כ	דוברי ערבית	דוברי עברית	אוכלוסייה	
18	8	10	מדריכים	
11	5	6	רכזים יישוביים	
5	-	5	רכזי אשכולות	
15	-	3	רקע גבוה	קבוצת מיקוד עם תלמידים
	2	3	רקע בינוני	
	4	3	רקע נמוך	
15	-	3	רקע גבוה	רכזים בית ספריים
	2	3	רקע בינוני	
	4	3	רקע נמוך	
6	3	3	תצפיות	

- הראיונות התקיימו במהלך פברואר-אפריל 2018

הערכה כמותית

- ההערכה הכמותית בוצעה במחוז צפון ובשאר הארץ, בקרב דוברי עברית וערבית (ללא חרדים):

- **שאלון ממוחשב** ייעודי ומובנה שהועבר בקרב שלושה מדגמים מייצגים של **תלמידים**:

- ✓ תלמידי הצפון המשתתפים בתוכנית

- ✓ קבוצת השוואה 1: תלמידי הצפון שלא משתתפים בתוכנית - מי רק בחוג פרטי ומי כלל לא

- ✓ קבוצת השוואה 2: מדגם ארצי מייצג של תלמידים המשתתפים בחוגים ושלא משתתפים בחוגים, ללא מחוז צפון

- **סקר טלפוני** שהועבר לשלושה מדגמים מייצגים של **הורים**:

- ✓ הורים לתלמידים המשתתפים בתוכנית

- ✓ קבוצת השוואה 1: הורים לתלמידים שלא משתתפים בתוכנית – מי רק בחוג פרטי ומי כלל לא

- ✓ קבוצת השוואה 2: מדגם ארצי מייצג של הורים לתלמידים המשתתפים בחוגים ושלא משתתפים בחוגים, ללא מחוז צפון

- **סקר טלפוני** שהועבר בקרב **מדריכי החוגים** בתוכנית

הערכה כמותית

- שיעורי ההשבה במדגמים הכמותיים

שאר הארץ		מדגם צפון			
דוברי ערבית	דוברי עברית	דוברי ערבית	דוברי עברית		
75%	89%	96%	78%		בתי ספר (N=101)
-	92%	-	75%	רקע גבוה	רקע חברתי כלכלי (ביה"ס)
75%	100%	92%	58%	רקע בינוני	
58%	83%	100%	92%	רקע נמוך	
55%	73%	74%	63%	ד	תלמידים* (N=4,298)
52%	75%	71%	61%	ה	
74%	69%	65%	73%	ד	הורים (N=1,005)
61%	74%	61%	79%	ה	
-		80%			מדריכים (N=715)

*שיעור התלמידים מתוך בתי הספר שהשתתפו במחקר

מגבלות המחקר

- מחקר דו-שנתי ועל כן בתשע"ח (השנה הראשונה להערכה) ניתן יהיה לדווח רק על הבדלים בין קבוצות
- עונה על שאלות הערכה מעצבת ולא על שאלות כדוגמת אפקטיביות החוג

ממצאים ראשוניים

1. השתתפות תלמידים בחוגים

בצפון הולכים מעט יותר לחוגים, בפרט דוברי ערבית מרקע נמוך

שאר הארץ		מחוז צפון				
לא משתתפים כלל	משתתפים רק בחוג פרטי	לא משתתפים כלל	משתתפים רק בחוג פרטי	משתתפים בחוג לכל ילד		
10%	90%	7%	56%	36%	גבוה	ערבית
17%	83%	15%	44%	41%	בינוני	
25%	75%	23%	34%	42%	נמוך	
19%	81%	13%	32%	55%	בינוני	ערבית
34%	66%	11%	23%	67%	נמוך	

- בצפון, שיעור התלמידים דוברי העברית (בכל רמות הטיפוח) שאינם משתתפים בחוגים נמוך במעט מזה שבשאר הארץ (כ-2%)

- שיעור התלמידים דוברי הערבית בצפון שאינם משתתפים בחוגים נמוך מזה שבשאר הארץ, בעיקר בקרב תלמידים מרקע נמוך (פער של 23%)

בצפון הולכים מעט יותר לחוגים, בפרט דוברי ערבית מרקע נמוך

שאר הארץ		מחוז צפון				
לא משתתפים כלל	משתתפים רק בחוג פרטי	לא משתתפים כלל	משתתפים רק בחוג פרטי	משתתפים בחוג לכל ילד		
10%	90%	7%	56%	36%	גבוה	ערבית
17%	83%	15%	44%	41%	בינוני	
25%	75%	23%	34%	42%	נמוך	
19%	81%	13%	32%	55%	בינוני	ערבית
34%	66%	11%	23%	67%	נמוך	

פה בכפר אין להם כסף נוסף כדי שישלחו את הבנים שלהם לחוגים. מי שיש לו כסף מעדיף לעשות דברים אחרים עם הכסף הזה. פה אנשים אין להם ולכן מתי אמרו שזה בחינם אז כולם נרשמו.
(רכזת יישובית)

בתוכנית משתתפים יותר תלמידים מרקע נמוך – בעיקר בקרב דוברי ערבית

שאר הארץ		מחוז צפון				
לא משתתפים כלל	משתתפים רק בחוג פרטי	לא משתתפים כלל	משתתפים רק בחוג פרטי	משתתפים בחוג לכל ילד		
10%	90%	7%	56%	36%	גבוה	עברית
17%	83%	15%	44%	41%	בינוני	
25%	75%	23%	34%	42%	נמוך	
19%	81%	13%	32%	55%	בינוני	ערבית
34%	66%	11%	23%	67%	נמוך	

- בצפון, שיעור התלמידים דוברי העברית מרקע נמוך המשתתפים בתוכנית גבוה (42%) משיעור המשתתפים רק בחוג פרטי (34%)

- בקרב דוברי ערבית, המגמה בולטת אף יותר (67% לעומת 23%)

- תלמידים דוברי עברית מרקע גבוה משתתפים יותר בחוגים באופן פרטי (56%) מאשר בחוג בתוכנית (36%)

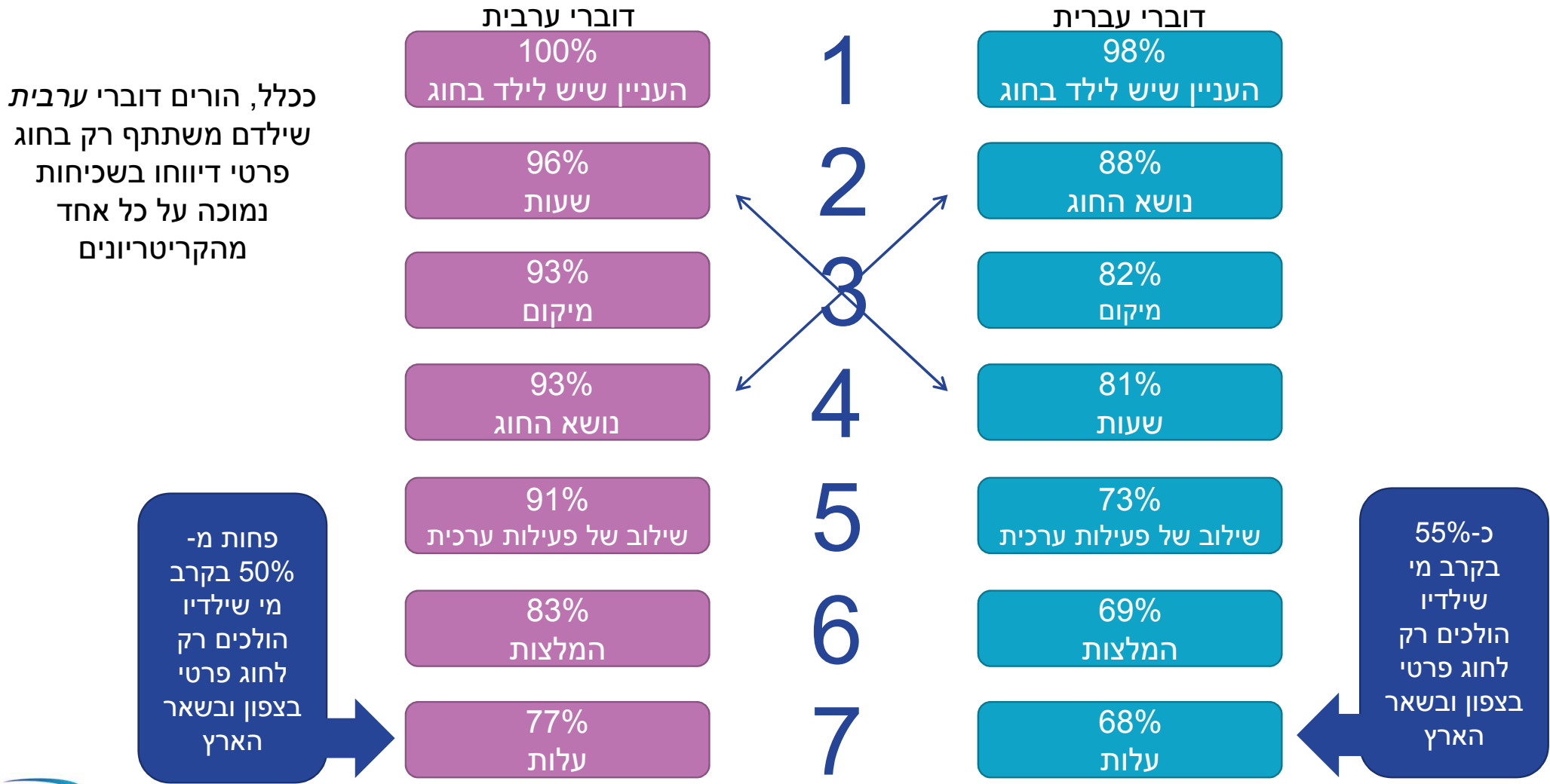
בתוכנית משתתפים יותר תלמידים מרקע נמוך – בעיקר בקרב דוברי ערבית

שאר הארץ		מחוז צפון				
לא משתתפים כלל	משתתפים רק בחוג פרטי	לא משתתפים כלל	משתתפים רק בחוג פרטי	משתתפים בחוג לכל ילד		
10%	90%	7%	56%	36%	גבוה	עברית
17%	83%	15%	44%	41%	בינוני	
25%	75%	23%	34%	42%	נמוך	
19%	81%	13%	32%	55%	בינוני	ערבית
34%	66%	11%	23%	67%	נמוך	

המטרה העיקרית לתת לילדים, למרביתם, לחוות חוג. יש ילדים בני 10-11 שמעולם לא חוו חוג. קצת לצמצם פערים.
(רכזת יישובית)

בתוכנית

קריטריונים לבחירת חוג בקרב הורים לתלמידים המשתתפים בתוכנית

קריטריונים לבחירת חוג בקרב הורים לתלמידים המשתתפים בתוכנית

ככלל, הורים דוברי ערבית שילדם משתתף רק בחוג פרטי דיווחו בשכיחות נמוכה על כל אחד מהקריטריונים

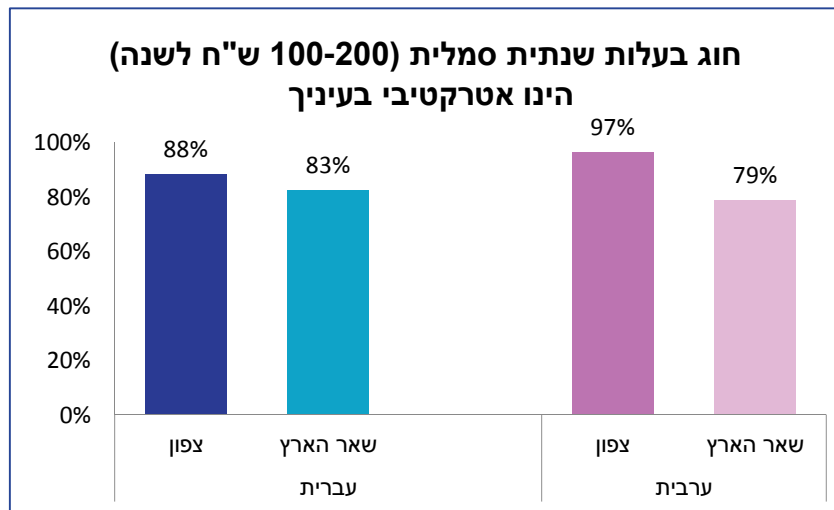
דוברי ערבית

100%
העניין שיש לילד בחוג

דוברי עברית

98%
העניין שיש לילד בחוג

1

פחות מ-50% בקרב מי שילדיו הולכים רק לחוג פרטי בצפון ובשאר הארץ

83%
המלצות

6

69%
המלצות

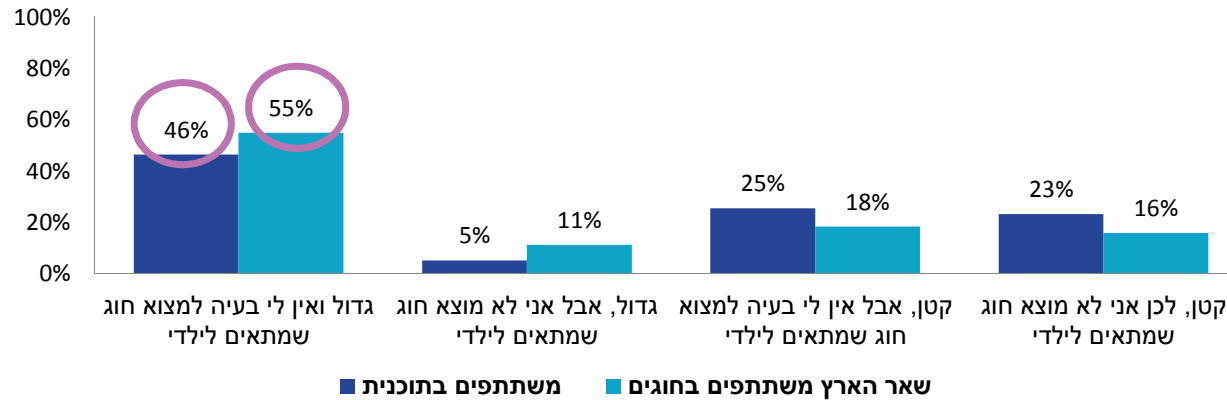
כ-55% בקרב מי שילדיו הולכים רק לחוג פרטי בצפון ובשאר הארץ

77%
עלות

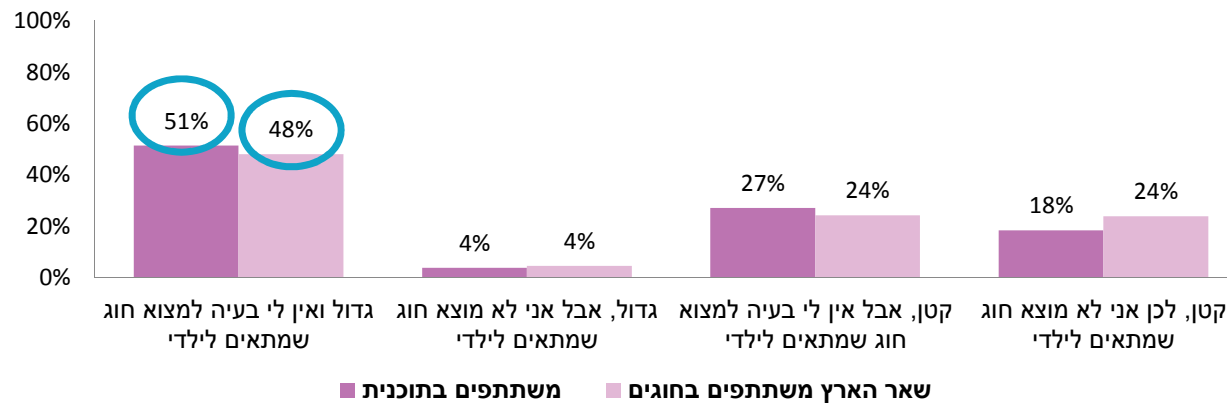
7

68%
עלות

דיווחי הורים דוברי עברית שילדיהם משתתפים בחוגים באשר למבחר החוגים באזור מגוריהם, שיעור המסכימים עם ההיגדים

דיווחי הורים דוברי ערבית שילדיהם משתתפים בחוגים באשר למבחר החוגים באזור מגוריהם, שיעור המסכימים עם ההיגדים

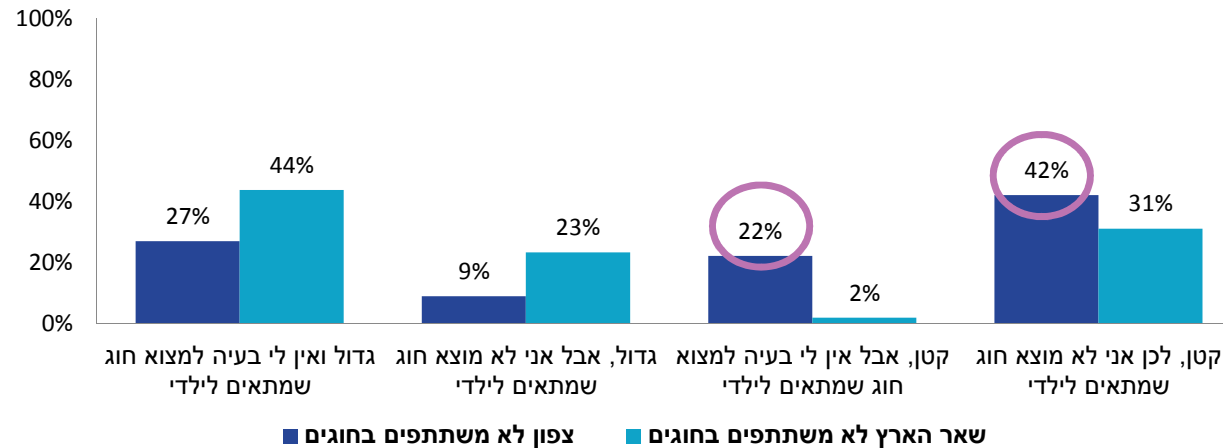
הורים שילדיהם משתתפים בחוגים בשכיחות גבוהה כי מבחר החוגים באזור מגוריהם גדול ואין להם בעיה למצוא חוג מתאים לילדם

(מעט פחות בצפון דוברי עברית)

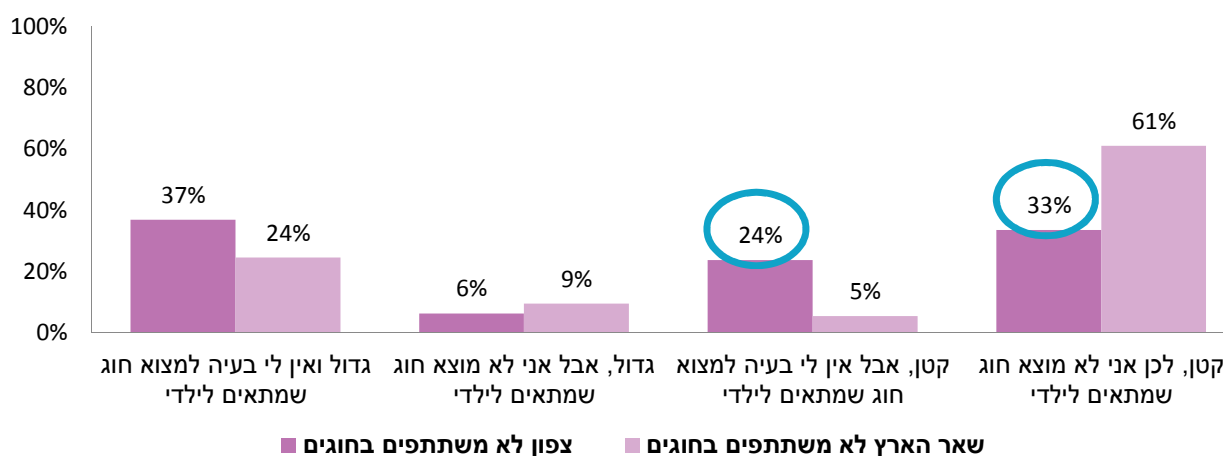
בצפון - הורים
שילדיהם
אינם
משתתפים
בחוגים
מדווחים
בשכיחות
גבוהה על כך
שמבחר
החוגים
מצומצם

הדבר בולט
בעיקר בקרב
דוברי עברית
בצפון

דיווחי הורים דוברי עברית שילדיהם אינם משתתפים בחוגים באשר למבחר החוגים באזור מגוריהם, שיעור המסכימים עם ההיגדים

דיווחי הורים דוברי ערבית שילדיהם אינם משתתפים בחוגים באשר למבחר החוגים באזור מגוריהם, שיעור המסכימים עם ההיגדים

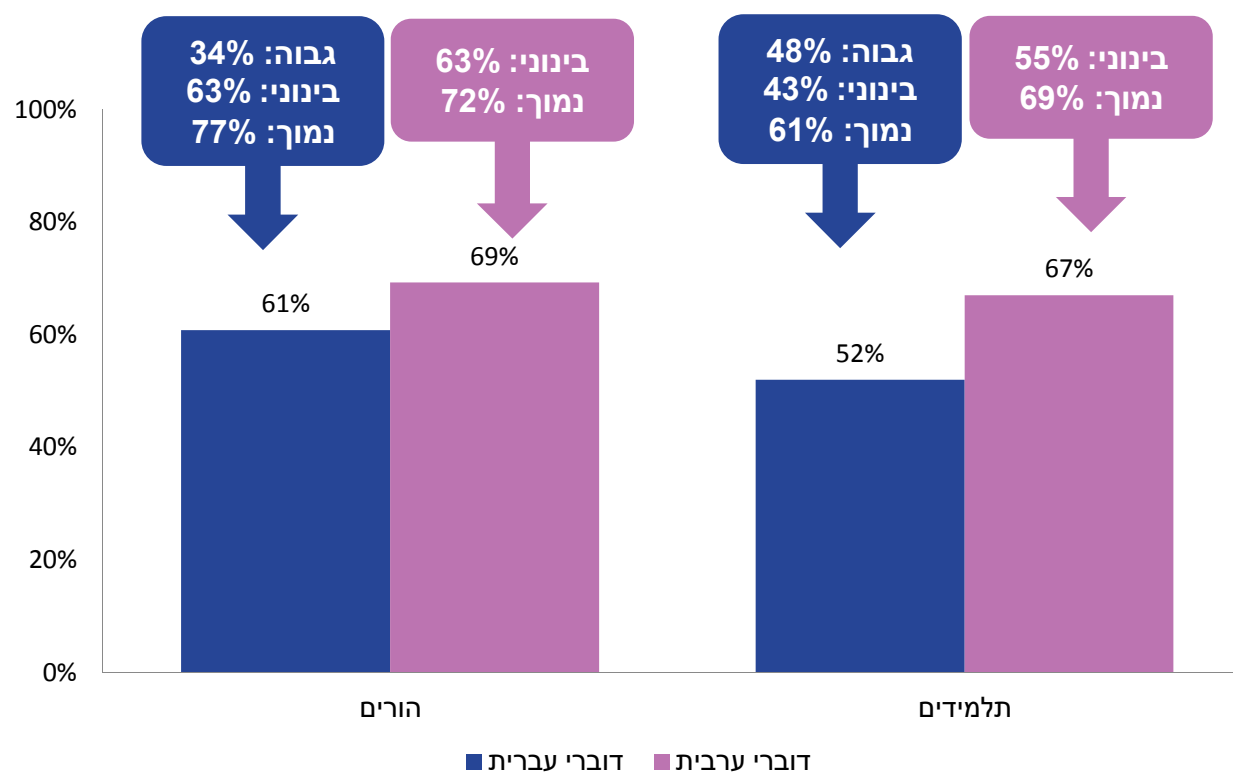

2. חוג לכל ילד: היבטים ארגוניים

דיווחי תלמידים והורים על מגוון החוגים בתוכנית

- תלמידים והורים דוברי ערבית דווחו בשיעורים גבוהים יותר מדוברי עברית על מגוון החוגים בתוכנית
- עם הירידה ברקע החברתי כלכלי עולה שיעור המדווחים על מגוון החוגים בתוכנית

דיווחי תלמידים והורים לגבי מגוון החוגים בתוכנית, לפי מגזר שפה

דיווחי
תלמידים
והורים על
מגוון
החוגים
בתוכנית

- תלמידים והורים דוברי ערבית דווחו בשיעורים גבוהים יותר מדוברי עברית על מגוון החוגים בתוכנית
- עם הירידה ברקע החברתי כלכלי עולה שיעור המדווחים על מגוון החוגים בתוכנית

כ-85%

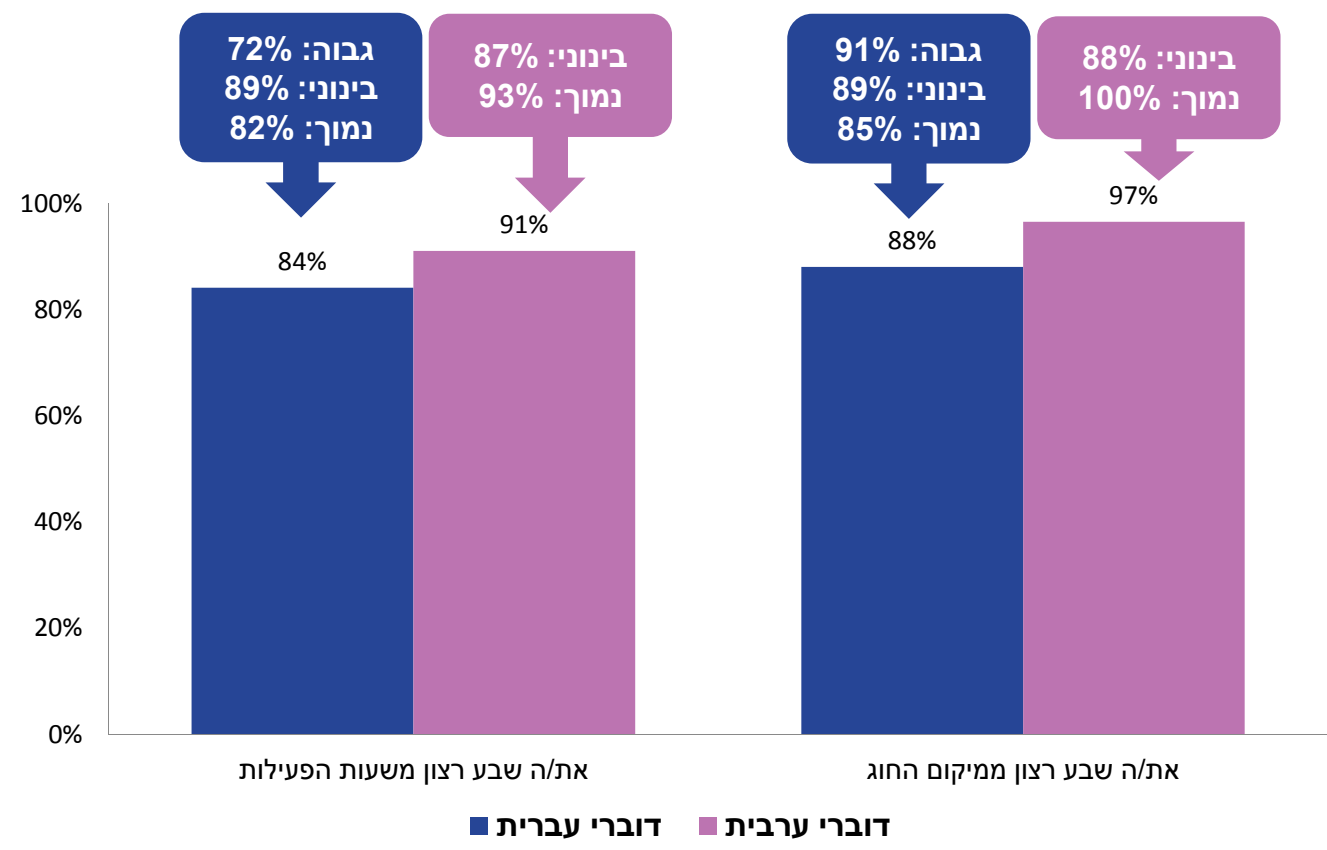
מהתלמידים, דוברי עברית וערבית,
שובצו לחוג אותו ביקשו בעדיפות
ראשונה

דיווחי הורים על זמינות החוגים

- הורים דוברי ערבית הביעו שביעות רצון גבוהה יותר מזמינות החוגים
- בקרב דוברי ערבית, עם הירידה ברקע החברתי חלה עליה בדווחי ההורים באשר לזמינות החוגים

דיווחי הורים שילדם משתתף בתוכנית בנוגע לזמינות החוגים, לפי מגזר שפה

3. חוג לכל ילד: היבטים תוכניים

איכות התוכן הנתפסת של החוג – מהראיונות האיכותניים

- תלמידים אשר נחשפו לראשונה לחוגים ולנושאים שלא נחשפו אליהם בעבר, הביעו שביעות רצון גבוהה יותר מאיכות התוכן של החוג
- במטרה לייצר ייחוד, הרכזים הבית ספרים והרכזים היישוביים השקיעו מחשבה באיתור חוגים שאינם משכפלים את הנעשה בבית הספר או פעילויות אחרות אליהם התלמידים נחשפים
- יחד עם זאת, יש המציינים שאיכות החוג נמדדת גם בתוצאות אליהם ניתן להגיע
- ההתייחסות לאיכות החוג ביחס לתוצאות שניתן להפיק ממנו עלתה בעיקר במגזרים שחשופים פחות לחוגים, כמו המגזר הערבי

איכות התוכן הנתפסת של החוג – מהרציונות באיכותו

**אנחנו מגיעים לדבקה, רק מתחילים
בחימום ואז הזמן נגמר לנו. בקושי
מספיקים משהו...**
(תלמיד)

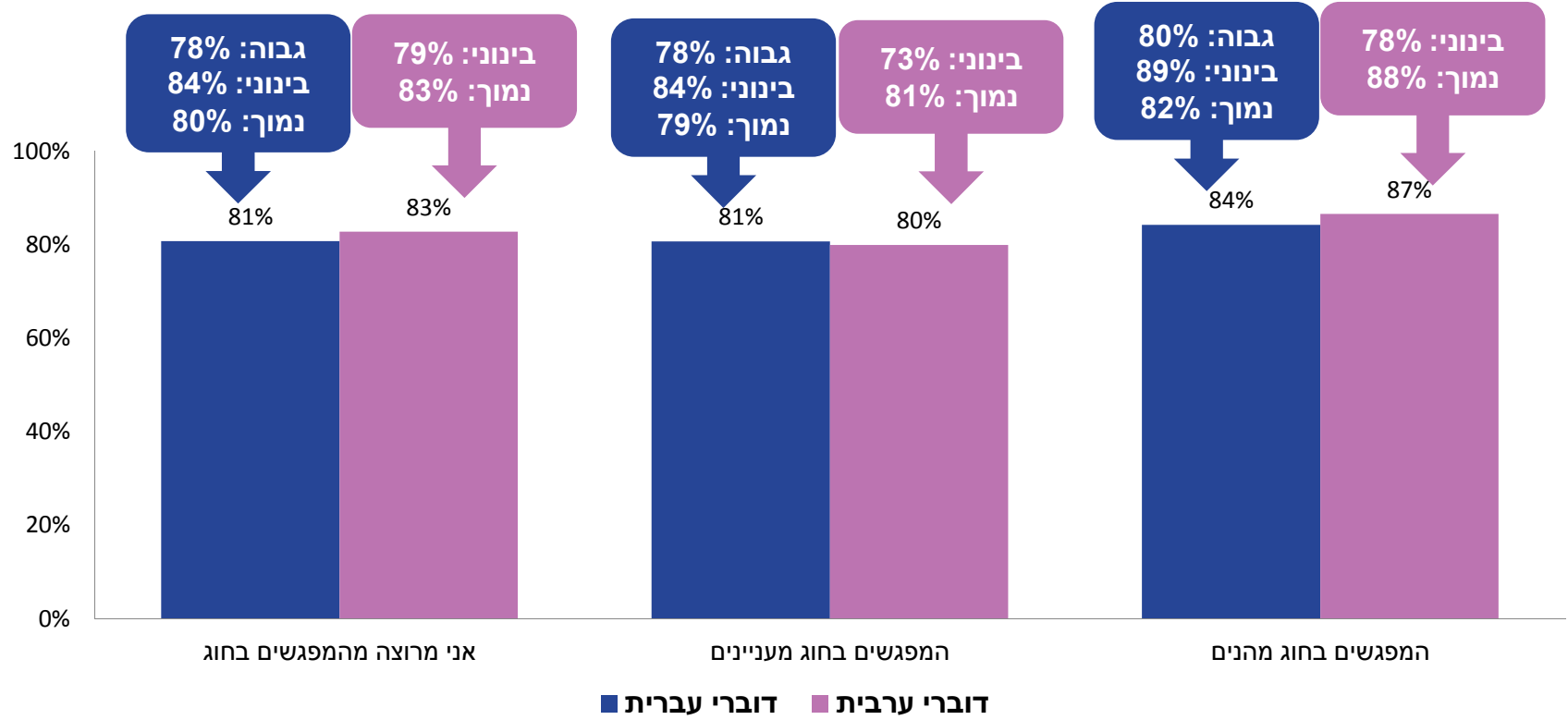
- תלמידים אשר נחשפו לראשונה לחוגים ולנושאים שביעות רצון גבוהה יותר מאיכות התוכן של החוגים
- במטרה לייצר ייחוד, הרכזים הבית ספרים והחוגים באיתור חוגים שאינם משכפלים את הנעשה בתלמידים נחשפים
- יחד עם זאת, יש המציינים שאיכות החוג נמדדת גם בתוצאות אליהם ניתן להגיע
- תוצאות שניתן להפיק ממנו עלתה בעיקר במגזרים הערבי

מה אפשר ללמוד בשעה בשבוע?
(רכז יישובי)

שביעות רצון התלמידים מהמפגשים בחוג

- למעלה מ-80% מהתלמידים ציינו שהם מרוצים מהמפגשים
- בקרב דוברי ערבית, תלמידים מרקע נמוך הביעו שביעות רצון גבוהה יותר מתלמידים מרקע בינוני

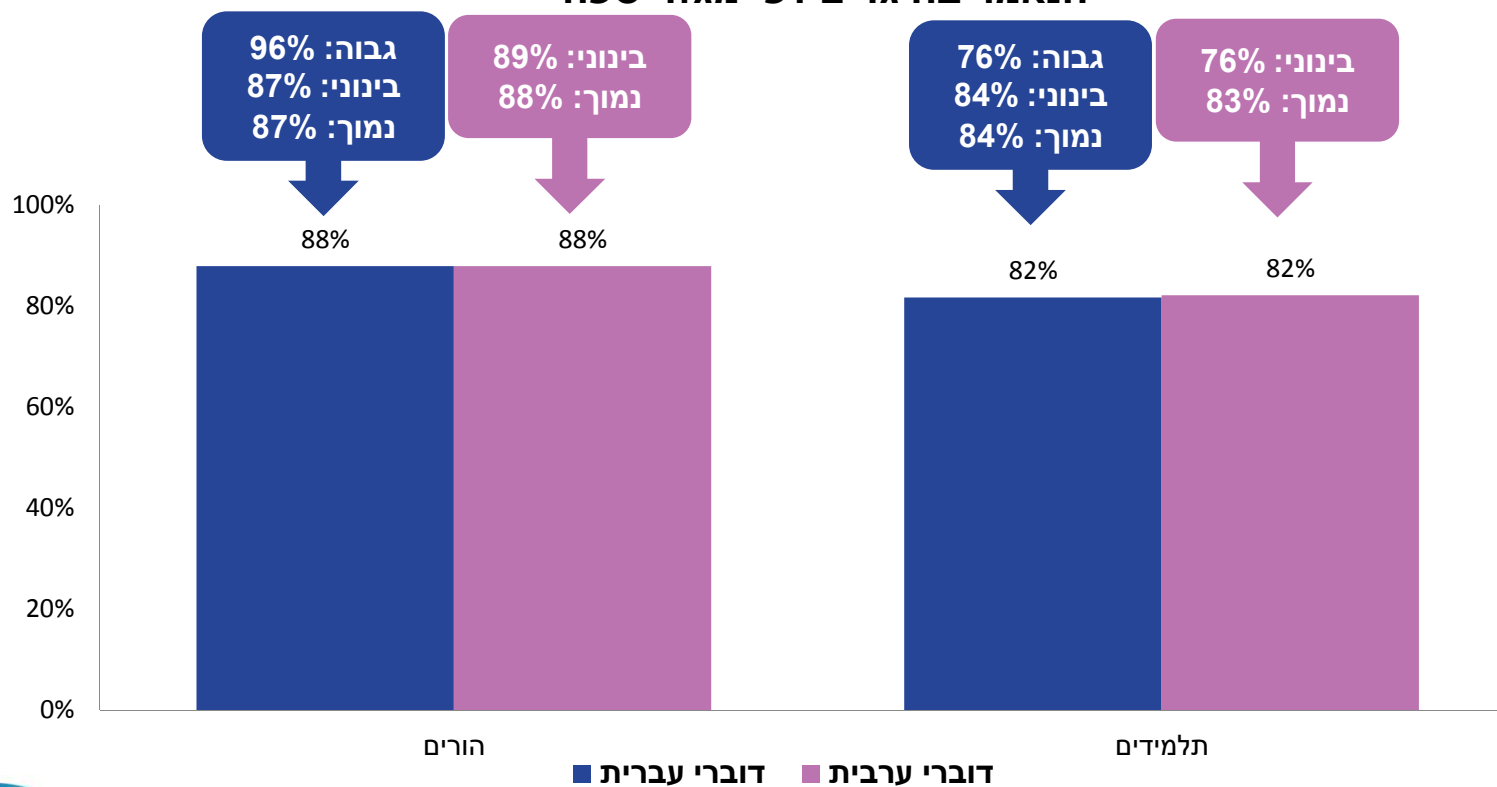
דיווחי תלמידים בנוגע לשביעות רצונם מהמפגשים, שיעור המסכימים עם הנאמר בהגדים לפי מגזר שפה

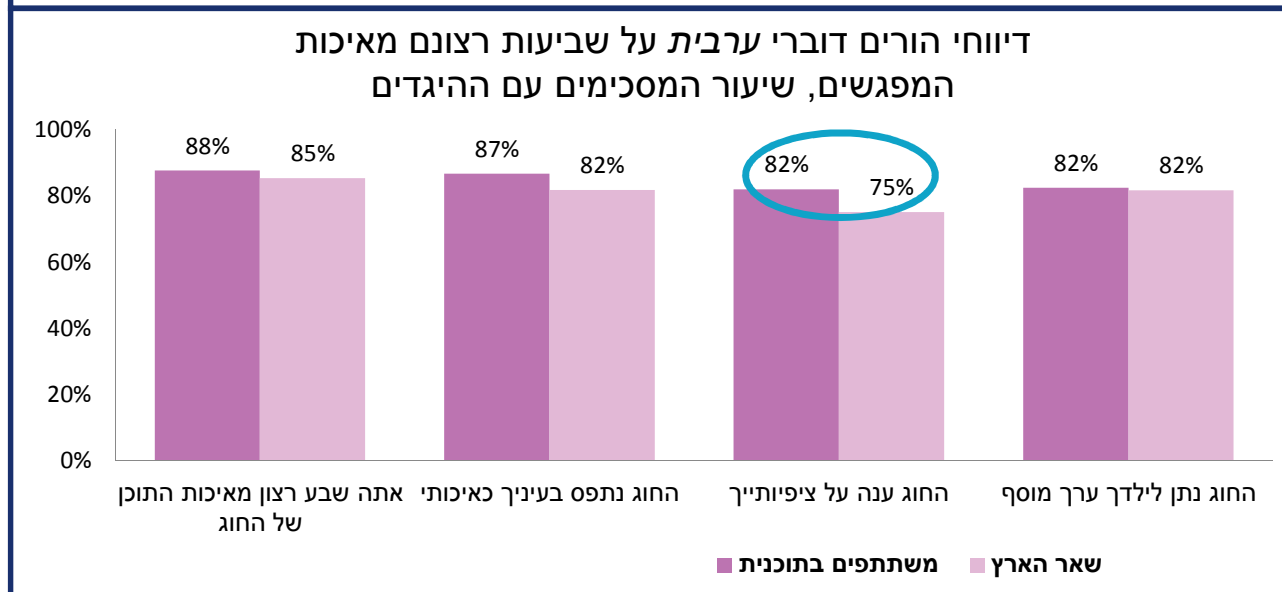
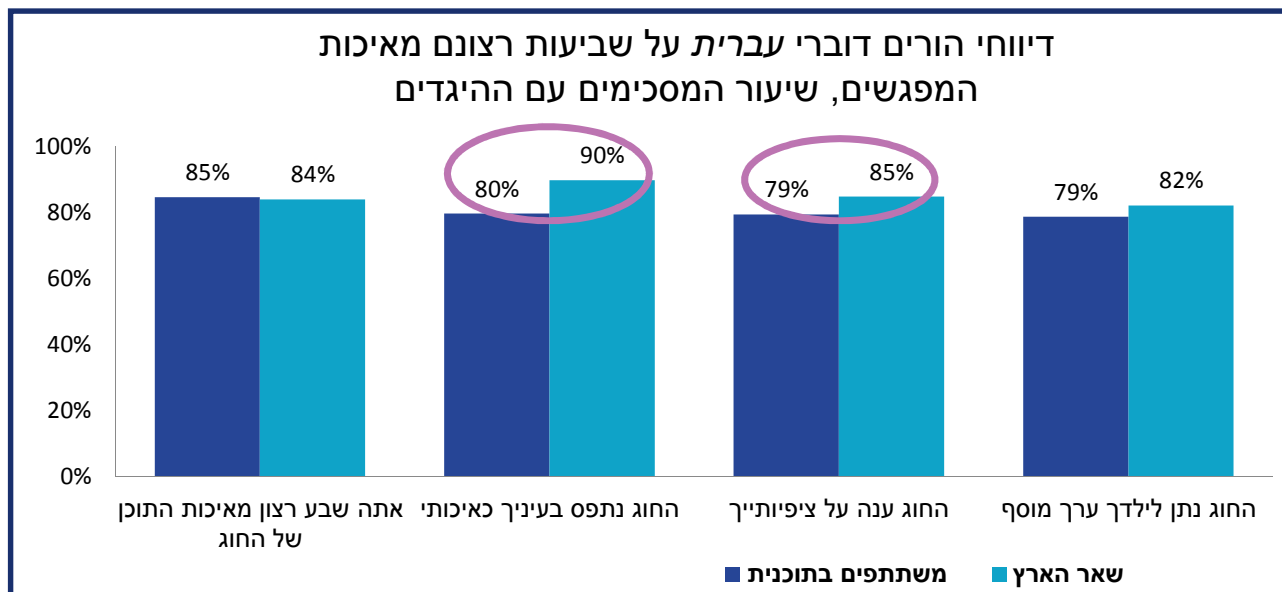
שביעות הרצון של תלמידים והורים ממדריך החוג

- אין הבדלים של ממש בין דוברי עברית לערבית במידת שביעות רצונם מהמדריך בחוג
- ההורים מעט יותר שבעי רצון מהתלמידים
- אצל התלמידים, שביעות הרצון עולה עם הירידה ברקע החברתי כלכלי
- הורים דוברי עברית מרקע כלכלי חברתי גבוה הביעו שביעות רצון גבוהה מאד ממדריך החוג

דיווחי תלמידים והורים על שביעות רצונם ממדריך החוג, שיעור המסכימים עם הנאמר בהיגדים לפי מגזר שפה

דיווחי הורים על שביעות רצונם מאיכות המפגשים

מבחינת רקע חברתי-כלכלי לא נמצאה מגמת דיווח עקבית

היבטים לוגיסטיים

• הרישום ומערכת הדיווח

- הרישום התבצע על ידי בתי הספר או המתנ"סים, אולם תפעול מערכת הרישום, השייכת לחברת המתנ"סים, היה **מסורבל** עבור מי שאינו משתייך לחברה למתנ"סים
- לרבים מהמדריכים הדיווח **לא היה פשוט** בשל חוסר זמינות של המערכת, אולם עם הזמן המערכת התאזנה

• היבטי ציוד

- התמונה הכוללת מצביעה על **מענה לוגיסטי הולם**, כשהחברה למתנ"סים סיפקה את הציוד (מתכלה וקבוע) על פי **התאמה מלאה** לצרכי המדריכים, לעיתים אף מעבר לתקציב שהוגדר על ידי התוכנית
- במקרים מסוימים המדריכים קנו את הציוד וקיבלו החזר כספי בהמשך, אולם לעיתים שיטה זו לא צלחה

היבטים לוגיסטיים

בנושא הרישום, אין לי שום דרך לדעת מי נרשם, הרישום הכספי נעשה במקום אחד, באתר במקום שני, ואין הרשאה לראות. אין סנכרון של המידע.
(רכזת יישובית)

כן, מקבלים את כל הלוגיסטיקה התומכת, למשל בחוג אפייה קנו מיקסרים, וציוד נלווה אחר.
(רכזת בית ספרית)

הקושי היחידי זה להזין נוכחות והאתר לא עובד הרבה פעמים. אז מדווח בקובץ אקסל, כי באתר שלהם קשה מאוד. יש עומס קבוע על האתר.
(מדריך)

בהתחלה דובר שהקורס מסובסד ב-250 ש"ח בחודש לחומרים. עשיתי קנייה של 1,000 ש"ח ואמרו לי שאין יותר קופה בשביל זה. אז קניתי ממני פעם שעברה, אבל לא אמשיך לקנות...
(מדריכה)

היבטים לוגיסטיים

• התשתית הפיסית

- במקרים מסוימים, הגם שהייתה מוטיבציה לקיום פעילויות בתוך בתי הספר, הדבר לא מומש **עקב היעדר תשתיות** בית ספריות מתאימות

• הסעות

- בחלק מהחוגים נדרשו הסעות, אשר בעיקר הכבידו על ההורים וצמצמו את מידת הרישום לחוגים
- במקרים מועטים היישובים נרתמו ומצאו פתרונות למערך היסעים התומך את צרכי החוגים (בעיקר במגזר הערבי), אך במקרים רבים **לא ניתן לכך כל פתרון** והתלמידים לא מימשו את יתרונות החוג
- כ-80% מהתלמידים המשתתפים בתוכנית (דוברי עברית וערבית) דיווחו כי ההגעה לחוג הייתה קלה ונוחה

היבטים לוגיסטיים

• התשתית הפיסית

- במקרים מסוימים, הגם שהייתה מוטיבציה לקיום פעילויות בתוך בתי הספר, הדבר לא מומש עקב היעדר תשתיות בית ספריות מתאימות

• הסעות

**הרישום היה נמוך בגלל
שעות אחר הצהריים, לא
נתנו הסעות...
(רכז יישובי)**

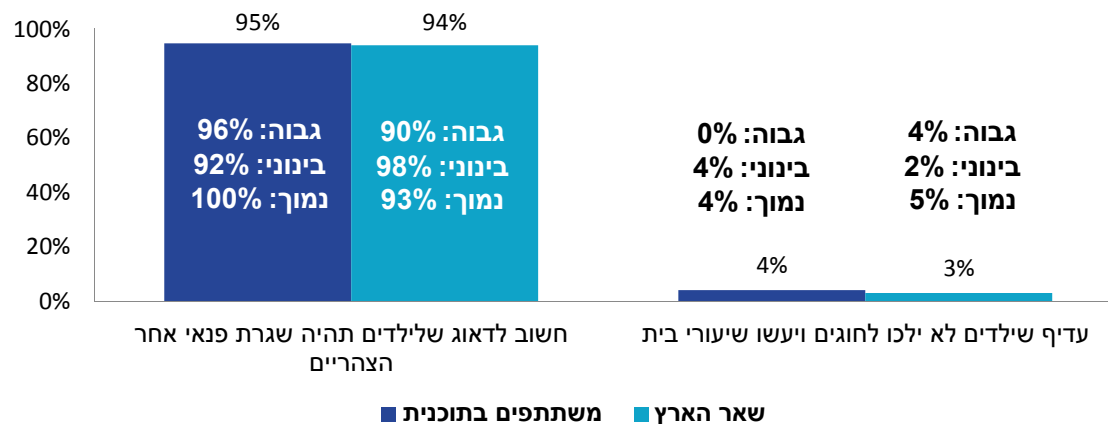
**בהתחלה נרשמו 22 תלמידים
שזה בערך חצי מהפוטנציאל,
וכיום נותרו 15 תלמידים. יש
בעיה של הסעות, להרבה
הורים אין רכבים.
(מדריך)**

3. תרומתה הנתפסת של התוכנית

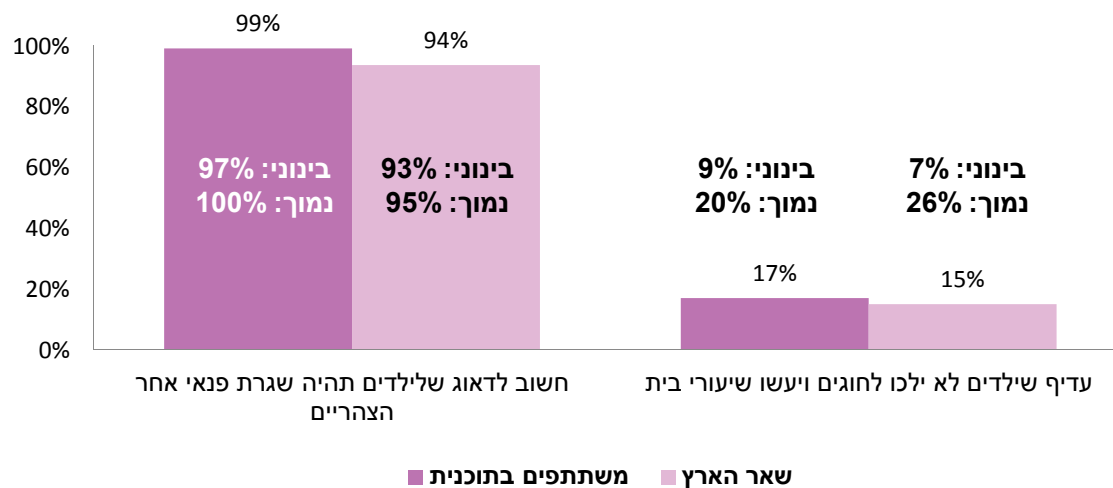
תפישות ההורים לגבי חוגים

בעוד מרבית ההורים שילדיהם משתתפים בחוגים סבורים שחשוב לדאוג לשגרת פנאי לילדים – כשישית מההורים דוברי ערבית סבורים כי עדיף שילדיהם לא ילכו לחוגים ויעשו במקום שיעורי בית

עמדות הורים דוברי עברית לתלמידים המשתתפים בחוגים לגבי חוגים, שיעור המסכימים עם ההיגדים

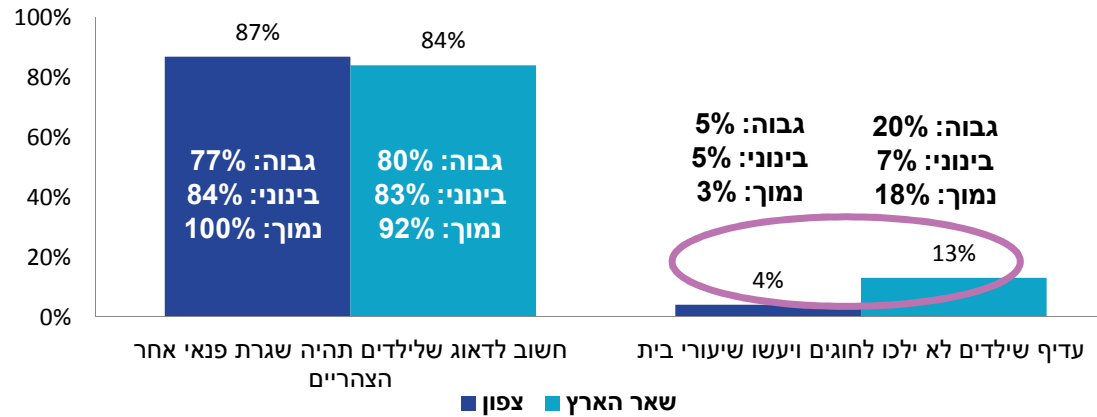
עמדות הורים דוברי ערבית לתלמידים המשתתפים בחוגים לגבי חוגים, שיעור המסכימים עם ההיגדים

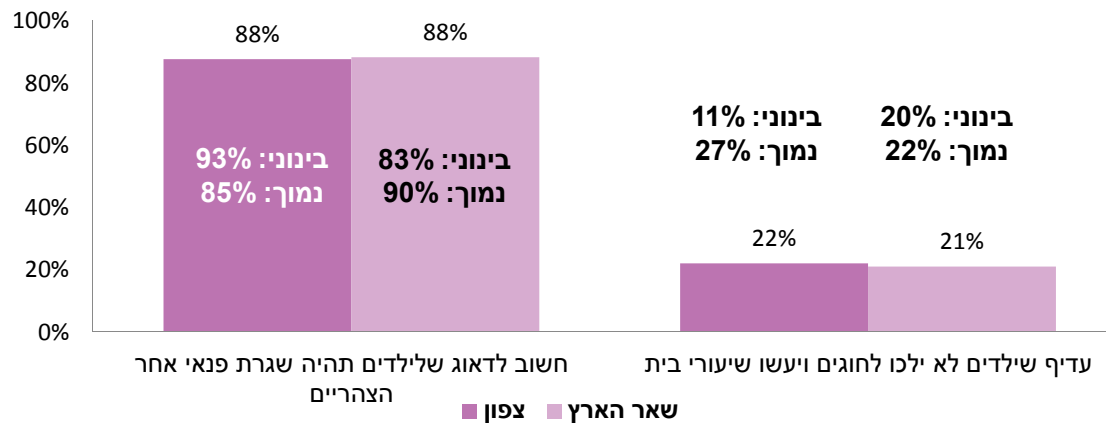
תפיסות ההורים שילדיהם לא משתתפים בחוגים לגבי חוגים

ההורים שילדיהם לא משתתפים בחוגים סבורים מעט פחות שחשוב לדאוג לשגרת פנאי לילדים – כמו כן שכיחות גבוהה יותר של הורים סבורים שעדיף שילדיהם לא ילכו לחוגים ויעשו במקום שיעורי בית (בהשוואה להורים שילדיהם משתתפים בחוגים)

עמדות הורים דוברי עברית לתלמידים שלא משתתפים בחוגים לגבי חוגים, שיעור המסכימים עם ההיגדים

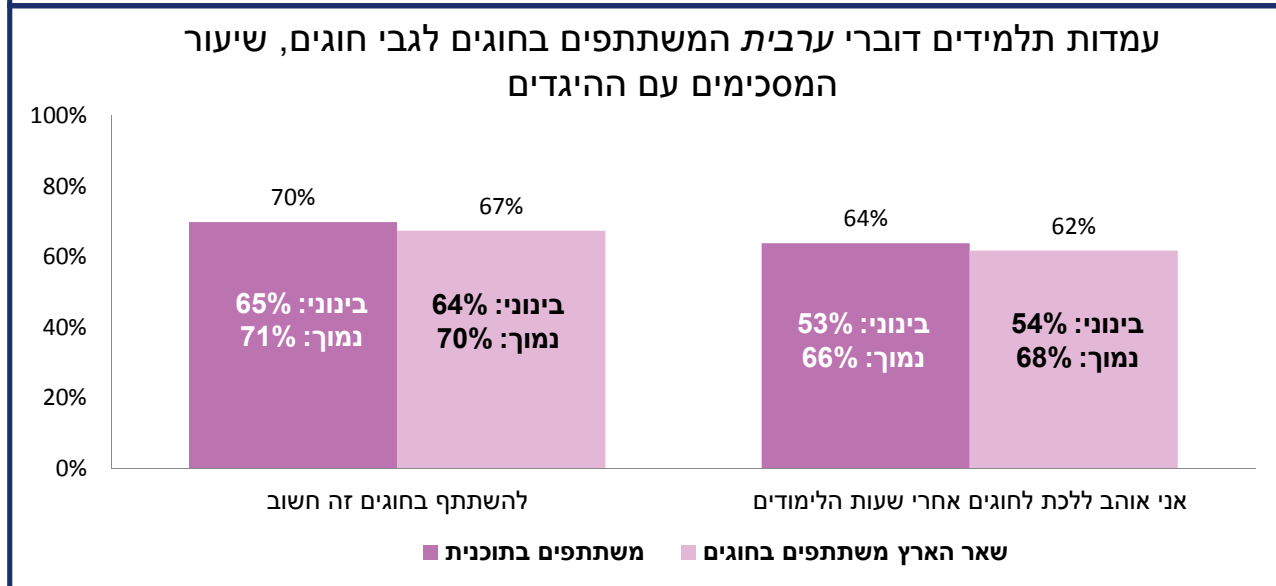
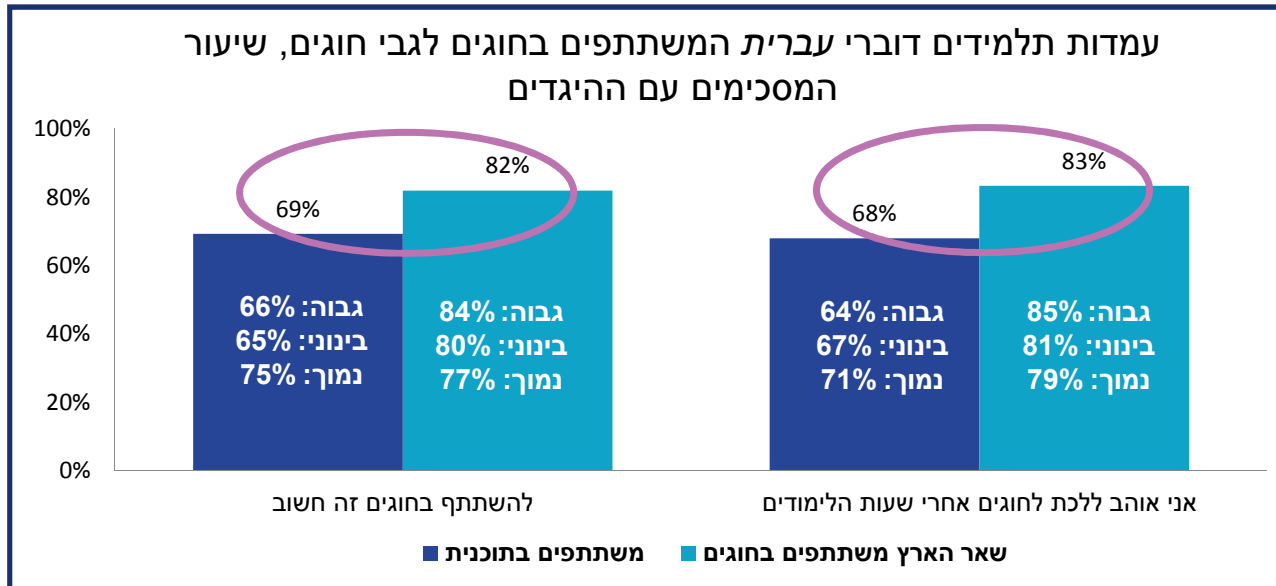
עמדות הורים דוברי ערבית לתלמידים שלא משתתפים בחוגים לגבי חוגים, שיעור המסכימים עם ההיגדים

תפיסות ההורים לגבי חוגים

- בקרב דוברי עברית, אין הבדל של ממש בדיווחי הורים לתלמידים בתוכנית ביחס להורים לתלמידים המשתתפים בחוגים בשאר הארץ
  - ✓ לעומת זאת, בקרב הורים לתלמידים שאינם משתתפים בחוגים, הורי הצפון הביעו עמדות מעט חיוביות יותר מההורים בשאר הארץ לגבי חשיבותה של שגרת הפנאי
  - ✓ בנוסף, הורי הצפון לתלמידים שאינם משתתפים בחוגים הביעו עמדות חיוביות יותר מההורים בשאר הארץ לגבי השתתפות בחוגים הבאה על-חשבון הכנת שיעורי בית
- בקרב דוברי ערבית, הורים לתלמידים בתוכנית הביעו עמדה חיובית יותר לגבי חשיבותה של שגרת הפנאי מאשר הורים לתלמידים המשתתפים בחוגים משאר הארץ
  - ✓ הורים מרקע נמוך שילדיהם משתתפים בחוגים הביעו עמדות שליליות יותר על השתתפות בחוגים, בעיקר בכל הקשור לזמן שההשתתפות גוזלת מהכנת שיעורי הבית
  - ✓ בקרב הורים לתלמידים שאינם משתתפים בחוגים, אין הבדל של ממש בעמדות ההורים, אולם ניתן להצביע על הבדלים בין הרמות החברתיות כלכליות, אך ללא מגמה אחידה

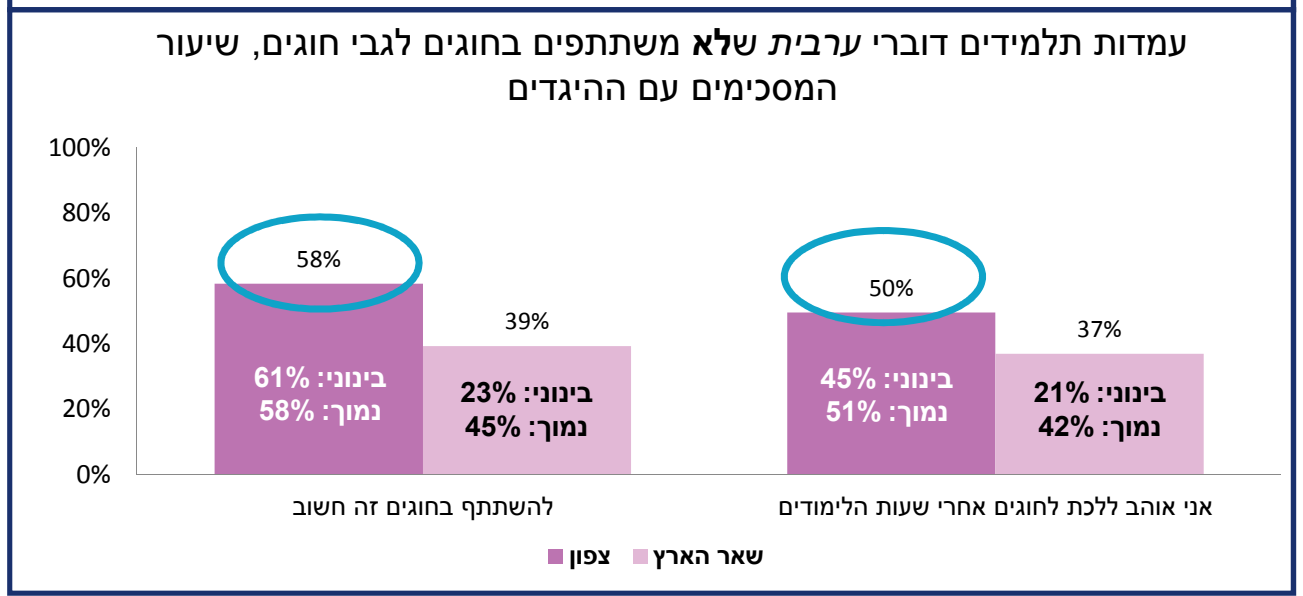
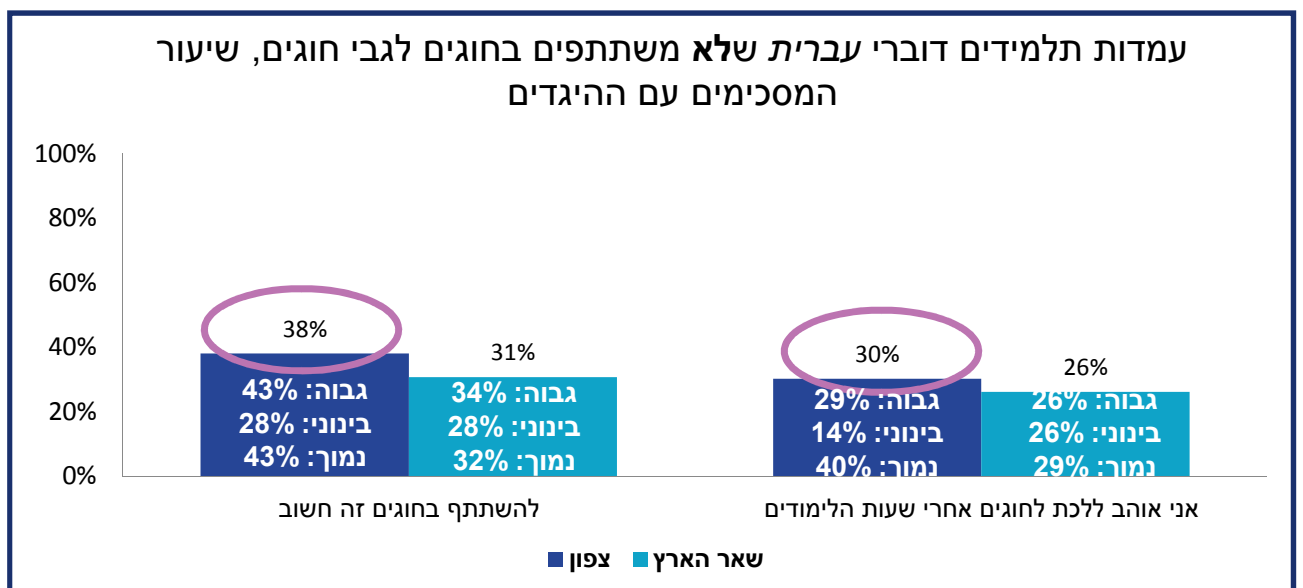
תפיסות תלמידים המשתתפים בחוגים לגבי חוגים

תפיסות תלמידים שלא משתתפים בחוגים לגבי חוגים

בצפון, תפיסותיהם של תלמידים דוברי עברית וערבית שאינם משתתפים בחוגים לגבי השתתפות בחוגים חיוביות יותר מאשר תלמידי שאר הארץ, למעט תלמידים דוברי עברית מרקע בינוני

עמדות תלמידים לגבי חשיבות החוגים

- בקרב תלמידים דוברי עברית המשתתפים בחוגים, תלמידים משאר הארץ הביעו עמדות **חיוביות יותר** לגבי חשיבות ההשתתפות בחוגים ולגבי אהבתם ללכת לחוגים ✓
בצפון, עמדותיהם של תלמידים **המשתתפים בתוכנית** מרקע נמוך היו גבוהות יותר מתלמידים מרקע בינוני וגבוה, בשאר הארץ המגמה הפוכה
- בקרב מי שאינם משתתפים בחוגים, עמדותיהם של תלמידי הצפון היו **חיוביות יותר** מתלמידי שאר הארץ ✓
- בקרב דוברי ערבית, **תלמידים המשתתפים בתוכנית** הביעו עמדות מעט **חיוביות יותר** לגבי חשיבות ההשתתפות בחוגים ולגבי אהבתם ללכת לחוגים מאשר תלמידים משאר הארץ ✓
תלמידים מרקע נמוך הביעו עמדות חיוביות יותר מאשר תלמידים מרקע בינוני
- גם בקרב תלמידים שכלל אינם משתתפים בחוגים, עמדותיהם של תלמידי הצפון היו חיוביות יותר מעמדותיהם של תלמידי שאר הארץ ✓
- ככלל, בקרב התלמידים שאינם משתתפים בחוגים, עמדותיהם של דוברי ערבית היו **חיוביות יותר** מעמדותיהם של דוברי עברית

ההשפעות החברתיות הנתפסות של התוכנית על התלמידים המשתתפים בה

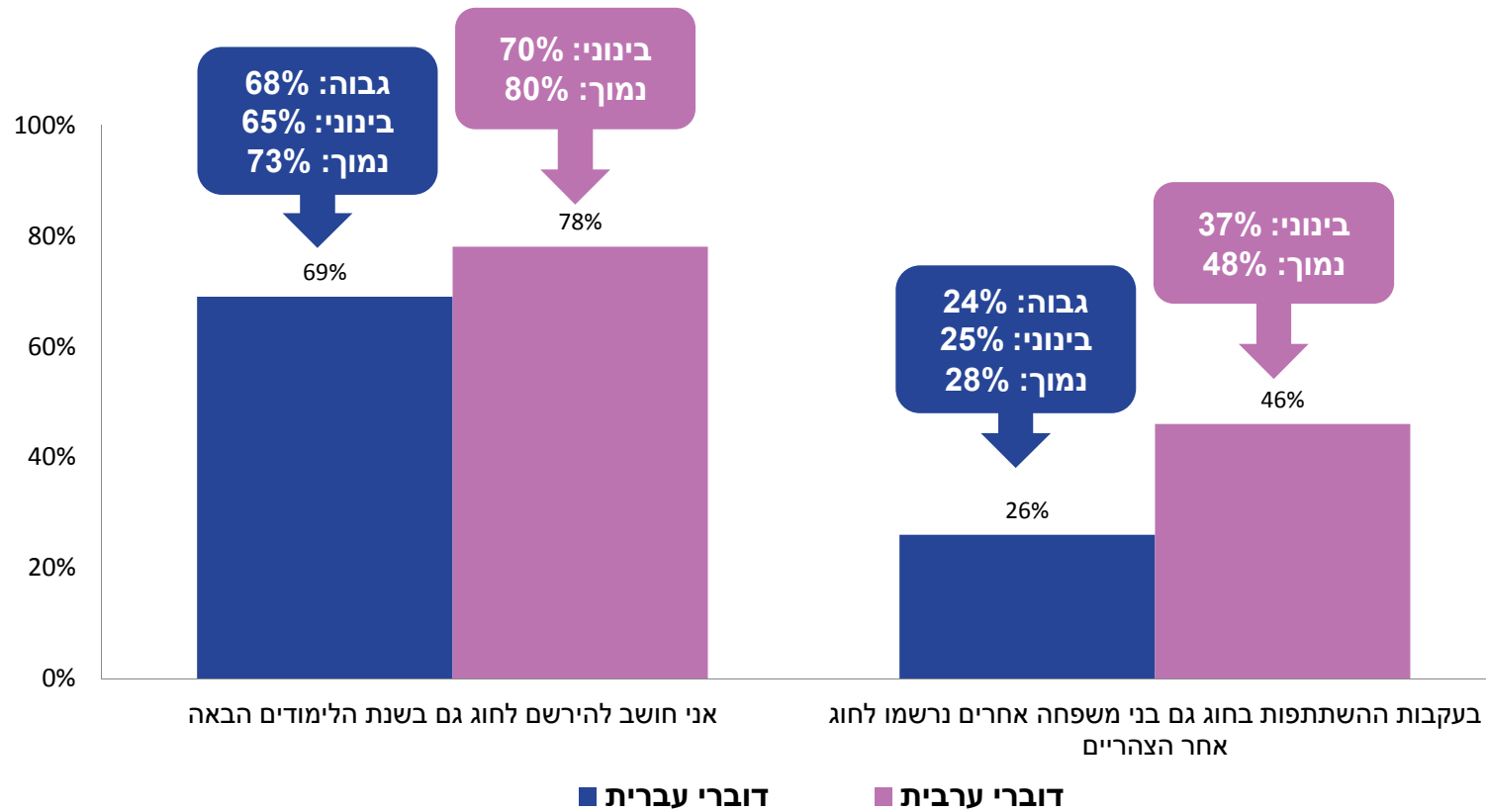
- תרומת החוגים מתבטאת בכמה היבטים
  - מהראיונות האיכותניים עולה כי התוכנית אפשרה חשיפה לחוגים שלא היו במודעות הורים ותלמידים ו/או שידם אינם משגת להשתתף בחוגים
  - מרבית התלמידים ראו בחוגים אפשרות לשינוי שיגרת אחר הצהריים שלהם ויצירת קבוצות חברתיות חדשות

הכרתי ילדה חדשה ונהייתה חברה הכי טובה. מגיעים מבית ספר אחר לכאן. מגיעים לבית הספר מבית ספר חילוני ונוצר קשר.
(תלמידה)

תוכנית הכי כייפית שהייה לנו בבית הספר. זו תוכנית אחרת, לומדים בד"כ אחרת.
(תלמיד)

- תלמידים דוברי ערבית דיווחו יותר מדוברי עברית על ההשפעות העתידיות בעקבות השתתפותם בתוכנית
- בשני מגזרי השפה, תלמידים מרקע נמוך דווחו בשיעורים גבוהים יותר מתלמידים מרקע בינוני וגבוה על ההשפעות העתידיות בעקבות ההשתתפות בתוכנית

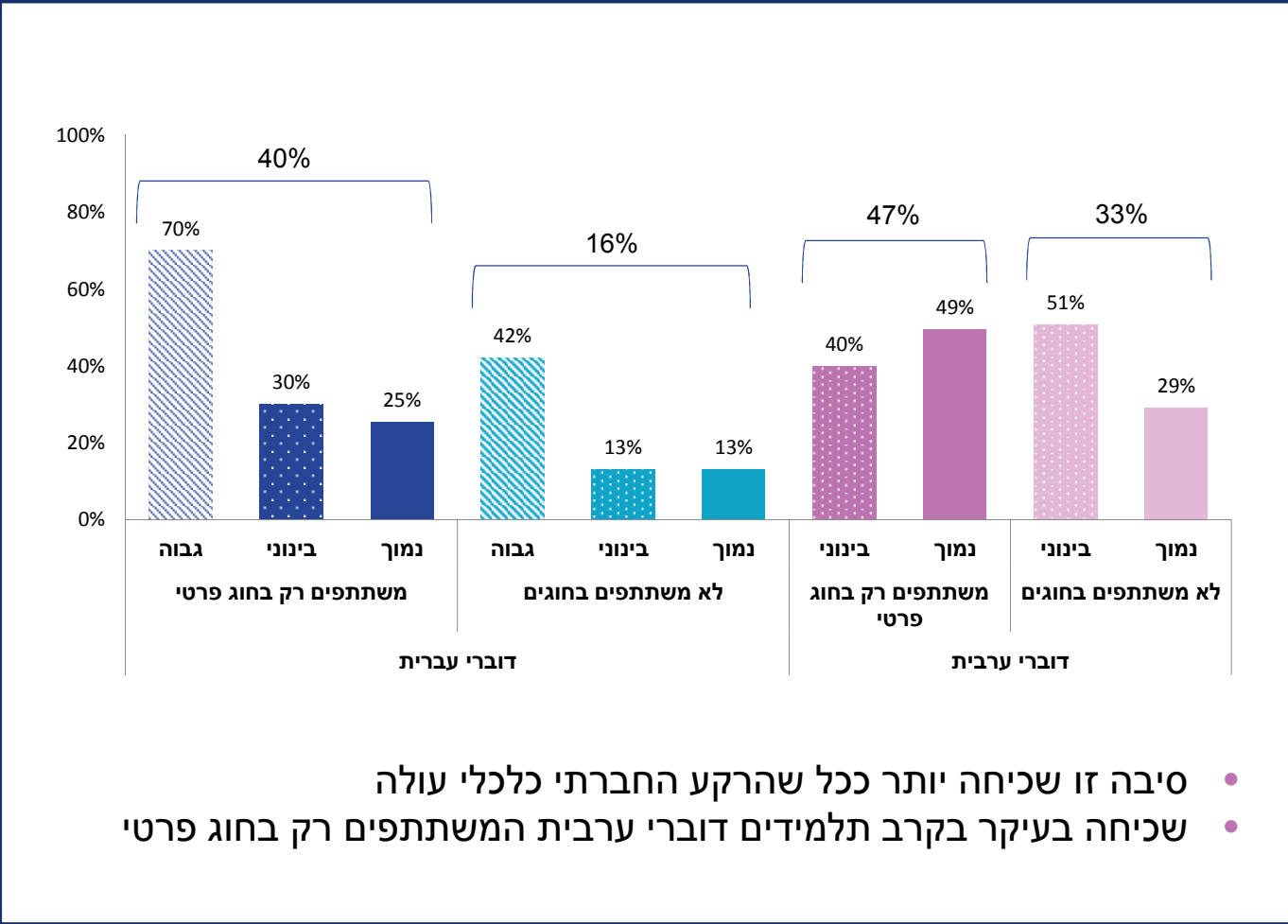
דיווחי תלמידים על השפעות עתידיות בעקבות ההשתתפות בתוכנית, לפי מגזר שפה

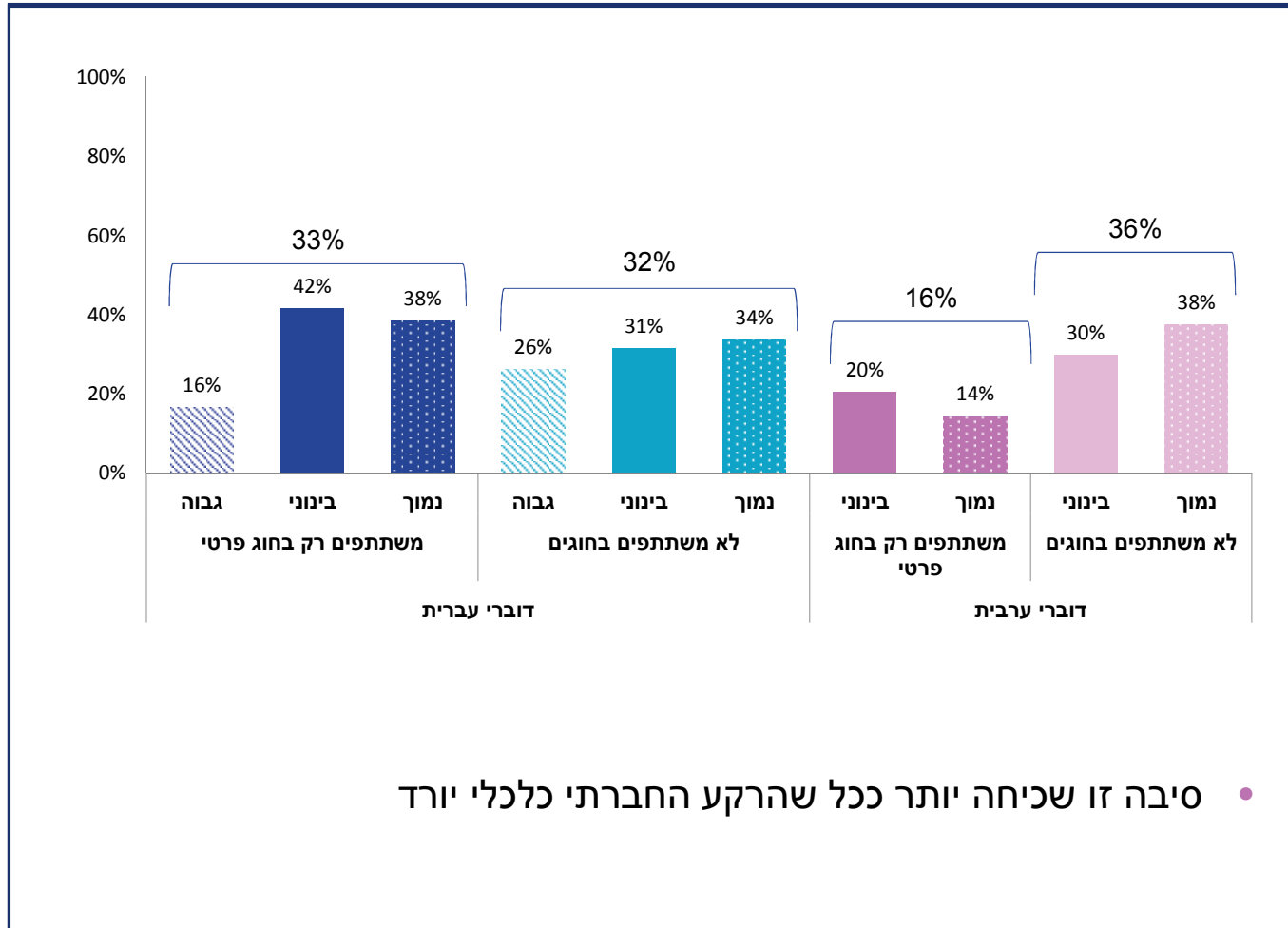
4. סיבות לאי-הצטרפות של תלמידים לתוכנית

דיווחי תלמידים על הסיבות לאי-הרשמה לחוג בתוכנית

לא ידעתי על התוכנית

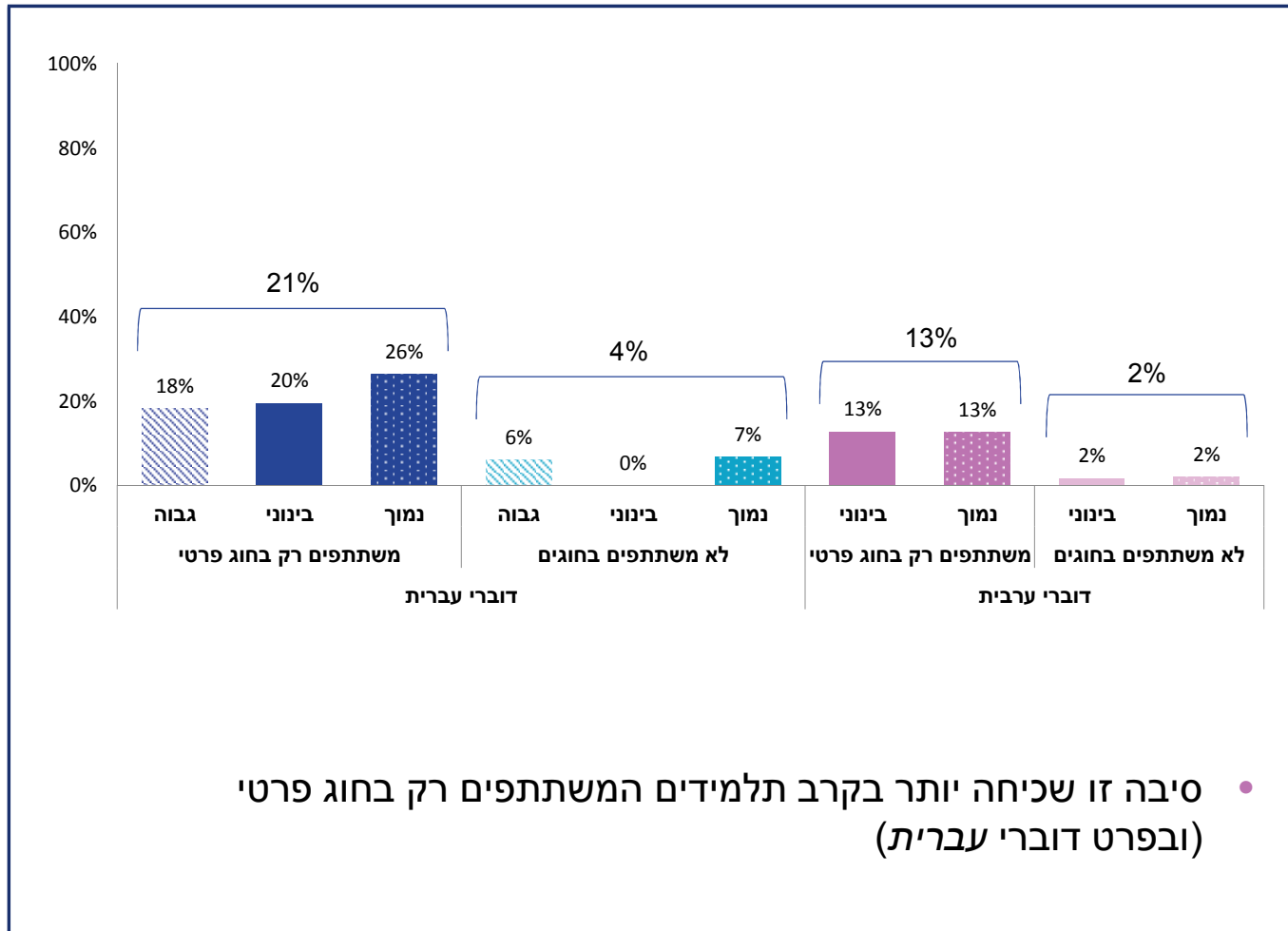
דיווחי תלמידים על הסיבות לאי-הרשמה לחוג בתוכנית

לא ידעתי על התוכנית

אני לא אוהב ללכת לחוגים

דיווחי תלמידים על הסיבות לאי-הרשמה לחוג בתוכנית

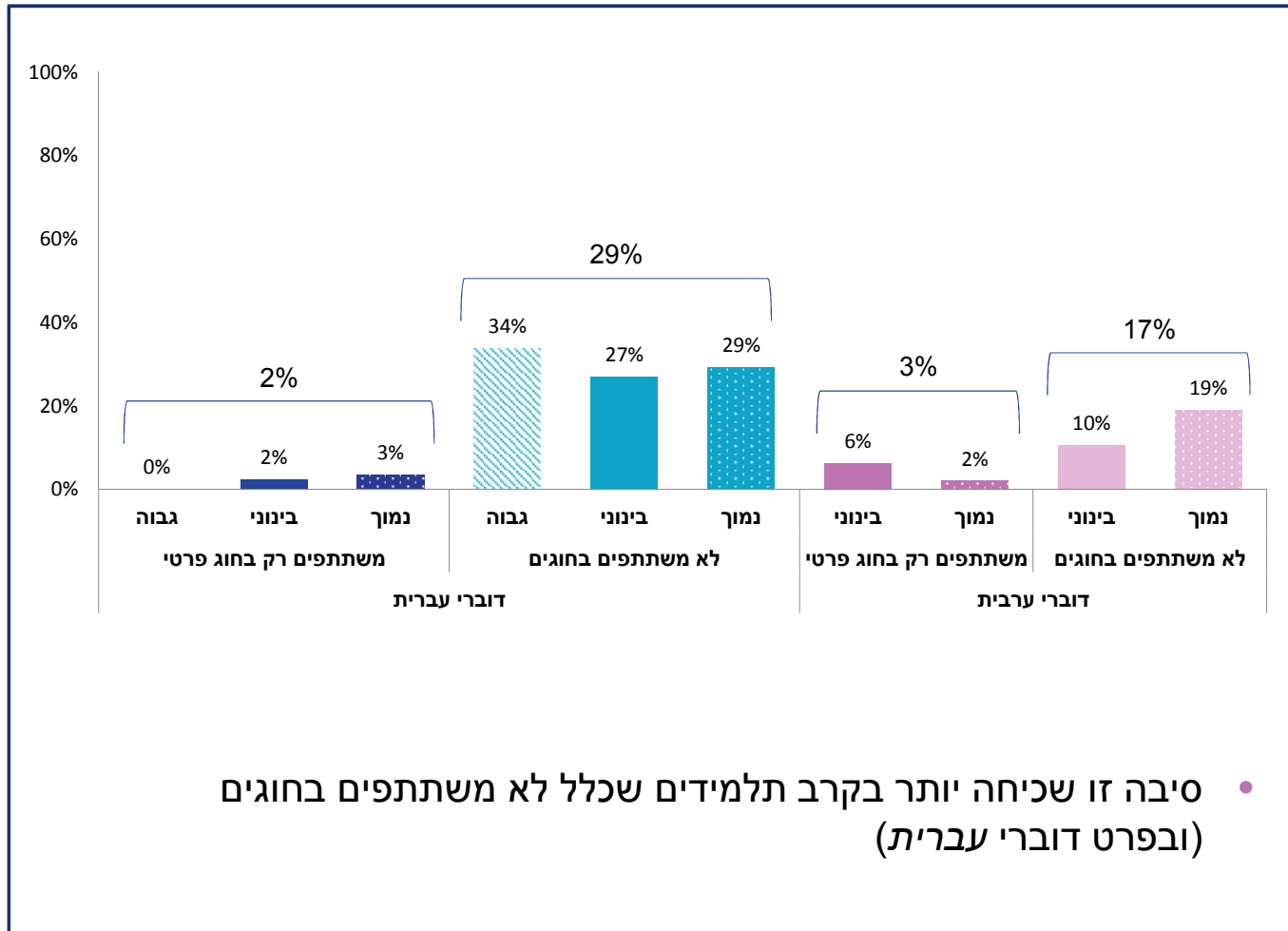
לא ידעתי על התוכנית

אני לא אוהב ללכת לחוגים

אין לי חברים שנרשמו לחוג בתוכנית

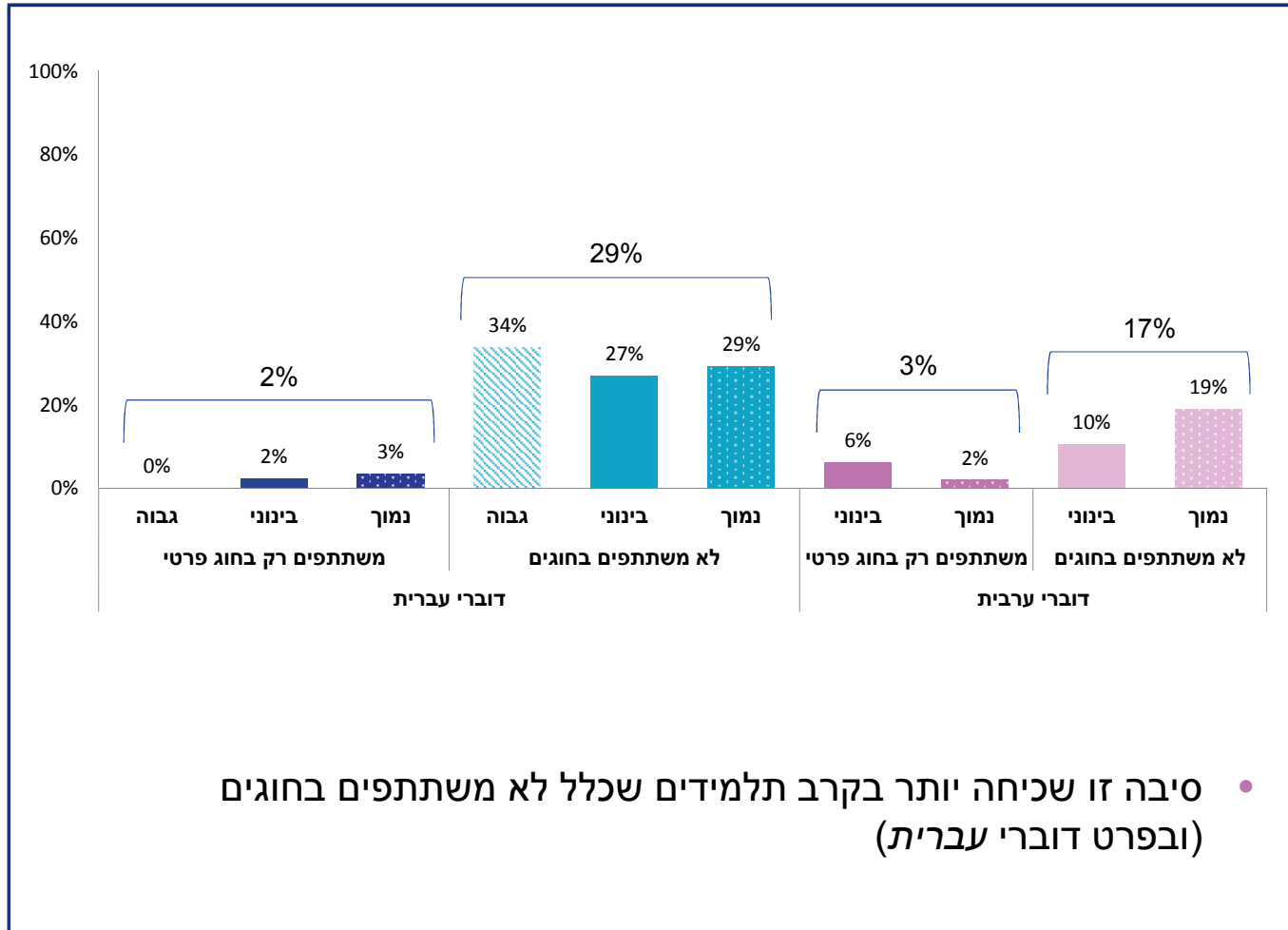

דיווחי תלמידים על הסיבות לאי-הרשמה לחוג בתוכנית

- לא ידעתי על התוכנית
- אני לא אוהב ללכת לחוגים
- אין לי חברים שנרשמו לחוג בתוכנית
- לא מצאתי חוג בנושא שמעניין אותי

דיווחי תלמידים על הסיבות לאי-הרשמה לחוג בתוכנית

לא ידעתי על התוכנית

אני לא אוהב ללכת לחוגים

אין לי חברים שנרשמו לחוג בתוכנית

לא מצאתי חוג בנושא שמעניין אותי

ההורים לא הסכימו / היה לי קשה להגיע לחוג

השתלבות התוכנית במארג החוגים הקיים

- **מהראיונות האיכותניים** עולה כי ביישובים החרדיים והערביים בעיקר, היכן שמלכתחילה החשיפה לחוגים היא מצומצמת, **התוכנית התקבלה בציפייה רבה**
- ביישובים בהם ההשתתפות בחוגים הנה חלק מובנה בתרבות הפנאי של התלמידים, החוגים בתוכנית הוצעו לתלמידים **בשלב מאוחר ביחס לחוגים הוותיקים**, ומכאן שהתלמידים כבר היו **רשומים לחוגים אחרים** (במסגרת התוכנית הוצעו חוגים ייחודיים בכדי לא לפגוע בחוגים הקיימים)
- במיעוט מבתי הספר הוצעו חוגים בגבולות בית הספר אך **במסגרות אחרות** (בתשלום סמלי או אף ללא עלות), כגון חוגי קרב, שיקום שכונות וכו'

סיכום והמלצות

לסיכום,

- ניכר כי תלמידים דוברי ערבית מרקע נמוך משתתפים יותר בתוכנית בהשוואה לשאר תלמידי הצפון
- זאת ועוד, תלמידים דוברי ערבית מרקע נמוך בצפון משתתפים יותר בחוגים בהשוואה לתלמידים מרקע דומה בשאר הארץ
- התלמידים וההורים הביעו שביעות רצון גבוהה מהתוכנית, שדומה בעיקרה לזו עליה דיווחו התלמידים וההורים בשאר הארץ
- גם מבחינה לוגיסטית ניכר כי התוכנית עובדת טוב
- יחד עם זאת, מומלץ לשים לב למספר היבטים (יפורט בהמשך):
  - רישום ולוחות זמנים
  - מגוון ותוכן
  - מעורבות היישובים

המלצות – רישום ולוחות זמנים

- ✓ מומלץ לחשוף את התוכנית וחוגיה בשלב מוקדם יותר, עוד בטרם פתיחת שנת הלימודים
- ✓ מומלץ להשקיע יותר משאבים בשיווק התוכנית ויתרונותיה, בפרט בקרב תלמידים והורים מרקע נמוך
- ✓ מומלץ לבצע סנכרון זמנים בין החוגים הקיימים ביישוב לבין אלו שבתוכנית
- ✓ מומלץ להנגיש את מערכת הרישום והנוכחות גם למובילי התוכנית שאינם משתייכים לחברה למתנ"סים
- ✓ מומלץ לפשט את תהליך הרישום, הן בבתי הספר והן להורים

המלצות – מגוון ותוכן

- ✓ מומלץ שבתי הספר יקדמו יותר את נושא הפנאי וחשיבותו, בעיקר בקרב תלמידים דוברי עברית
- ✓ מומלץ לנסות ולהעלות את איכות החוגים כך שישתוו לאלה שבשאר הארץ ובכך גם יהיו אטרקטיביים יותר גם על פני החוגים הפרטיים
- ✓ מומלץ להרחיב את מגוון החוגים בתוכנית

המלצות – מעורבות היישובים

מומלץ להגביר את נכונות בתי הספר והיישובים
לשתף פעולה עם התוכנית

מומלץ לערב את היישובים כבר בשלבים
המקדימים של התוכנית, כמו גם במהלך
התוכנית, ובכך לשדרג את ההיבטים
הלוגיסטיים שהתוכנית איננה מספקת להם
מענה

מומלץ לשקול היבטי תמיכה בתלמידים כמו
הסעות

הרשות הארצית
למידה והערכה בחינוך

תודה על ההקשבה!